

ФЕРМЕР ХЎЖАЛИКЛАРИДА ЭКИНЛАРНИ
СУҒОРИШДА ЯНГИ ВА ТЕЖАМКОР
ТЕХНОЛОГИЯЛАРДАН ФОЙДАЛАНИШ.

LEAN
TECHNOLOGIES

- Мамлакатимиз қишлоқ хўжалиги соҳасида иқтисодий ислоҳотларни амалга оширилишида қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини ишлаб чиқарувчи ва қайта ишловчи асосий хўжалик юртурувчи субъект сифатида фермер хўжаликлари фаолият юргазиб келмоқдалар.

Бу ўринда таъкидлаш жиозки қишлоқ хўжалигига ҳизмат кўрсутувчи инфратузилма тизимини янада ривожлантириш ва улар фаолиятини такомиллаштиришнинг объектив зарурияти, кўп жихатдан:

- фермер ва деҳқон хўжаликларида молиявий ресурсларнинг камлиги ҳамда иқтисодий жиҳатдан нобарқарорлиги сабабли уларнинг ҳар бирида барча турдаги хизматларни ташкил қилиш имконияти чекланганлиги;
- қишлоқ хўжалигига хизмат кўрсатувчи мавжуд инфратузилма объектларининг фаолияти йирик хўжаликларга хизмат кўрсатишга ихтисослашганлиги, ўрта ва майда товар ишлаб чиқарувчиларнинг имкониятлари ҳисобга олинмаганлиги;

LEAN
TECHNOLOGIES

- қишлоқ хўжалик корхоналари моддий-техника материаллари бозор муносабатларига хос равишда хўжалик юритувчи субъектлари томонидан ўз маблағи ҳисобига эркин сотиб олишлиги;
- хўжалик юритувчи субъектларнинг сифатли, кафолатли ва арзон хизмат кўрсатувчи инфратузилма объектларига бўлган талабининг ортиши.

**LEAN
TECHNOLOGIES**

Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришига хизмат кўрсатувчи
инфратузилма тармоқларини уч гуруҳга ажратилади
биринчи гуруҳга-ўсимликчилик тармоғига хизмат кўрсатувчи
инфратузилма субъектлари;
иккинчи гуруҳга-чорвачилик тармоғига хизмат кўрсатувчи
инфратузилма субъектлари;
учинчи гуруҳга-бошқа турдаги (умумий) хизмат кўрсатувчи
инфратузилма субъектлари киради.

Ишлаб чиқариш инфратузилмаси таркибига эса қуйидаги техник ва транспорт хизматининг барча турлари киради:

- моддий-техника таъминоти;
- уруғлик билан таъминлаш;
- техник таъминлаш хизмати;
- алоқа хизмати;
- табиий ресурслардан оқилона фойдаланишни таъминлайдиган объектлар;
- қурилиш хизмати;
- агрокимё хизмати;
- мелиорация хизмати;
- ветеринария ва наслчилик хизмати;
- омборхона хўжалиги ва бошқалар.

Қишлоқ хўжалиги инфратузилма шахобчаларининг таркиби

Экин турларини тўғри танлаш кўп жихатдан уруғликни тайёрлаш ва уни экиш муддатларини ҳисобга олиш мақсадга мувофиқдир. Экин танлашда ва экишда юқори кондицияли, фақат туманлаштирилган навлардан ҳамда турли касалликларга қарши ишлов берилган уруғлардан фойдаланилади.

- озукабоп экинни энг яхши ўтмишдош экиндан кейин экиш;
- серҳосил нав ва дурагайлар экишни жорий этиш;
- ўсимликларни ўсув даври давомида озуқа моддаларга бўлган эҳтиёжини етарли даражада таъминлаш;
- суғоришни ёғин миқдори ва ўсимликнинг эҳтиёжига кўра ўз вақтида сифатли амалга ошириш;
- ўсимликларни касаллик, зараркунанда ва бегона ўтлардан сақлашнинг энг мақбул усулларини кўллаш;
- барча агротехник тадбирларни ўз вақтида сифатли амалга ошириш.

Агротехник тадбирлар экинларда хавф-хатар туғдирадиган миқдорда зарарли организмларни пайдо бўлиши олдини олади. Бу ўринда:

- зараркунандаларга чидамли бўлган навларни экиш;
- экинларни алмашлаб экиш;
- тупроққа ишлов бериш ва ўсимлик қолдиқларидан тозалаш;
- экинларни ўз вақтида экиш ва қатор ораларига ишловлар бериш;
- муддатида суғориш ва белгиланган миқдорда ўғитлаш ишларини самарали ташкил этиш мақсадга мувофиқдир.

Экинларини ҳимоя қилишнинг анъанавий усуллари

Механик ва физик тадбирлар

Физик тадбирлар

Дон ва меваларни зарарсизлантиришда паст даражали ҳароратда совутиш;
Уруғларни инфекциялардан зарарлантиришда юқори даражали ҳароратда иситиш;
Ёруғлик тутқичларидан фойдаланиш.

Механик тадбирлар

Дарахт таналарини пўстлоқларидан тозалаш, зарарланган шохларини кесиш ва ёкиб йўқотиш;
Зараркунандаларни йиғиб олиш учун эски қоп ёки латталардан дарахт таналарига тутқич белбоғ қўйиш;
Кемирувчи зараркунандаларга қопқонлар қўйиш;
Омборхоналарда сақланаётган маҳсулотларни қуришиб, ағдариб ва шамоллатиш.

Экин турларини тўғри танлаш, намнинг узоқ сақланиш имкониятларини яратиш экин етиштиришнинг интенсив технологияларини қўллаш орқали ҳам амалга ошириш мумкин. Яъни:

- озукабоп экинни генофондини яратиш энг яхши ўтмишдош экинлар билан дурагайлаш;
- серҳосил нав ва дурагайлар яратишни илмий йўналишини жорий этиш;
- ўсимликларни ўсув даври давомида озуқа моддаларга бўлган эҳтиёжини илмий изланилар асосида таъминлаш;
- суғоришни ёғин миқдори ва ўсимликнинг эҳтиёжига кўра технологиясини амалга ошириш;
- экинларни ҳимоя қилишни тизимли равишда мониторингини олиб бориш;
- барча агротехник тадбирларни инновацион технологиялар асосида амалга ошириш.

